

Ndụ nke Kraịst

Joe McKinney

GINI BU NDU KRAIST?

“E ndu` m` ndu` hu ndu`.....” kwaba-kwa-ra unu, bú ndu ebighi-ebi ahu, bú ndu ebighi-ebi ahu nke diyere Nna-ayi`,` ewe puta ihè nye ayi`”

Nime Ya ka ndu diri, ndu ahu buru kwa ihè nke madu.

Ọ bụ eziokwu akụkọ ihe mere eme na otu nwoke, bú Jizọs onye Nazaret, dịrị ndụ n’ihe dị ka afọ 2,000 gara aga. Anyị maara ebe a muru Ya, aha ụfọdụ n’ime ezinụlọ ya, otú O si nwuo, na ee, na ndụ dị n’ime ya nakwa na ya onwe ya bụ ndụ. Ọbịbịa ya bụ ngosiputa nke ndụ na ndụ nke a bụ ebighi ebi. N’ebe Kraist nọ, “NDỤ” kwusiri ibụ nanị echiche nke nkà ihe omuma nkịtị. NDỤ gosiri onwe ya dị ka nwa ọkwá nkà, bú onye jere ije, na-ekwu okwu, rie nri, hie ụra, tie ákwá, hụkwa ya n’anya, bú onye mbilite n’onwu si ná ndị nwuru anwu gosi na ọ bụ ya. O kwuru banyere onwe ya, si: “Mụ onwe m bụ ụzọ, eziokwu, na ndụ: ọ dighi onye na-abiakwute Nna m ma ọ bughị site na mụ.”

Kraist bụ ndụ na ndụ bụ Kraist. Ọ buru na i nwere ndụ ebighi ebi, ọ bụ n’ihi na i nwere Kraist. Ọ buru na unu enweghi Kraist, unu enweghi ndụ. Ezi ndụ, ndụ ebighi ebi, nke bụ ndụ Kraist, kariri nnoo idi adi. Otutu di ndi na-ahutubeghi "ndu".

Na Matiu 5 n’amaokwu nke 3 ruo nke 12, anyị bụ nkọwa mara mma nke otú Onye Kraist kwesiri idi. “Obioma” nke ọ bula na-egosi njirimara na n’ime nke ọ bula, anyị maara na ihe atụ kacha mma bụ Jizọs n’onwe ya. Ọ buru na anyị choro idi ka Jizọs, anyị kwesiri inomi ihe nlereanya a ná ndụ anyi.

ISI NKE 1.

JIZOS: NDỊ DỊ UMEALA N’OBI (Matiu 5 amaokwu 3).

Idi umeala n’obi: GINI KA O BU?

Agwa putara ihè ná ndụ Kraist bụ idi umeala n’obi ya. N’ihi gini ka onye ọ bula ga-eji si n’ebe di elu bja rida n’ala di nnoo ala nanị iji naputa anyi n’aka mbibi anyi? Gini mere Onye Nso ahụ ga-eji hulata sachapu ukwu nke onye raara onwe ya nye, onye agonari, na onye ujo?

Ihe na-emegide idi umeala n’obi bụ icho odimma onwe onye nanị ma ọ bụ mpako. Nke a bụ njirimara bụ isi nke echiche nke Setan na-achikwa ma na-achikwa. Ihe a na-akuzikari di ka omume oma n’omenala ndi Amerika anyi ka e gosiri di ka mmehie n’ime Akwukwo Nso. Anyi na-agu n’llu 6 n’amaokwu 16, na 17 na “ihe aru n’anya Jehova ka anya di mpako bu.” Chineke kwere nkwa na ya ‘ga-ebibi ulo ndi mpako,’ (Ilu 15 amaokwu 25). “Ele mpako, obi mpako... bu mmehie.” (Ilu 21:4). "Chineke na-emegide ndi mpako, ma ọ na-enye ndi di umeala n’obi amara." (Jems 4

amaokwu 6). Iji mpako pụtara, "i were onwe gi di ka onye ka ndi ozọ". O bu ụzọ na-ezighi ezi isi na-ele onwe gi anya n'ebe ndi ozọ nọ. Iji ghọta idi umeala n'obi n'ezie, anyi nwere ike iji ya tonyere agwà ya di iche, nke bu mpako:

- Nganga kwuru, si: "Agwala m ihe o buła, amatala m ihe niile." Idi umeala n'obi na-ekwu, si: "Daalu maka ndumodu na enyemaka gi."
- Nganga na-ekwu, si: "Achoro m, achoro m, ekwesiri m." Idi umeala n'obi na-ekwu, si: "O choro, ha choro, i kwesiri."
- Nganga na-ekwu, si: "Chineke, m di nnoo mma karja mmadu ibe m." Idi umeala n'obi na-ekwu, si: "Onyenwe anyi meere m ebere, bu onye mmehie."
- Nganga na-akatọ ndi ozọ ka ha kwatuo ha. Idi umeala n'obi na-eto ndi ozọ iji wulie ha elu.
- Nganga na-ebuli onwe ya elu ma Chineke na-emegide ya. Idi umeala n'obi na-eweda onwe ya ala n'ihu Chineke na Chineke na-ebuli ya elu.
- Nganga na-ekwu, si: "Enwere m ike ime ihe niile." Idi umeala n'obi na-ekwu, si: "Aporu m ime ihe nile site n'aka Kraist onye na-ewusi m ike."
- Nganga na-ekwu: "Achoro ka e jeere m ozi." Idi umeala n'obi kwuru, si: "O bughi ka e jeere m ozi kama abjara m ka m jeere ozi na inye ndu m ka o buru ihe mgbaputa maka otutu mmadu."
- Nganga na-ekwu: "Lee ihe m mere." Idi umeala n'obi na-ekwu, si: "Lee ihe Chineke meworo n'ime m!"
- Nganga guzoro n'okporo ama wee tie mkpu: "Kpogide ya n'obe! O ghoro onye a ma ama karja anyi". Idi umeala n'obi, kpogidere n'obe, leliri anya elu wee kpee ekpere: "Nna, gbaghara ha, n'ihu na ha amaghi ihe ha na-eme."
- Nganga na-achọ otuto ma o dighi achota ya. Idi umeala n'obi na-enweta otuto na nsopuru n'aka ndi ozọ n'achoghi ya.

Ihe di iche n'etiti mpako na idi umeala n'obi bu odiche di n'etiti ihe na ochichiri. Mgbe "Ihe ahụ" batara n'ụwa, e kpughere anyi ihe atụ zuru okè nke idi umeala n'obi.

JIZỌS BỤ IDI Nlereanya Idi Umeala n'Obi.

N'ime ndu Jizos Kraist, anyi puru ihu ngosiputa di ndu nke ihe idi umeala n'obi putara. Na mmekorita ya na Chineke nakwa n'ebe ndi mmadu nọ, o na-egosiputa mgbe nile na ya bu ohu di umeala n'obi, n'emeghi ihe njakiri, onye na-adighi mpako, onye na-adighi achọ odimma onwe ya nani, na onye na-enweghi ajọ mbunobi.

N'ime Jizos, anyi na-ahụ otu nwoke nyere onwe ya nye ndi e wedara n'ala nke ogbo ya. Ya na ndi oru na ndi oku azu na-akporita. O na-anukwa otu iko nwaanyị ahụ gbakoro onu nke ndi okpukpe kporo asi na-aju. Jizos gosiri mmuo idi umeala n'obi mgbe o banyere n'obodo nke o buła, o meturu ahụ ndi ekpenta na-adighi ocha aka na ire ndi ogbi. O lekotara ndi mmuo ojoo ji, bu ndi ujo turu ndi ozọ ibjara nso. O nabatara oku ahụ a kporo ya ka o rie ihe n'ulo ndi mmehie na ndi ona utu nakwa ndi Farisii na ndi ihu abuo.

Jizos ezereghị otu o buła. Umụ nwanyị ndi a na-akwanyere ugwu biakwutere ya ebe ha maara na ha ga-achota nghota, mgbaghara, na kwa iwu ka ha gaa ghara ime mmehie ozọ. Jizos noro juu

n'ihu ndi ogaranya na ndi di ike nakwa ndi aririo na ndi isi bu ndi bi n'okporo uzọ uzuzu juru n'obodo o bula. Jizos weputara oge n'ihe o na-eme n'oru n'aka gwa ndi ozọ okwu, zaa ajuju, meere ebere, na igosi uzọ ka mma isi bie ndu. O gara n'ulo ndi mmadu na oru ndi ndu okpukpe ndi ozọ, gaa agbamakwukwo, soro ndi enyi ya gaa iku azu, ma gozie umuntakiri. O dighi mgbe o kwusiri ikwusi ma zaa oku maka enyemaka. O bu ezie na o nwere ikike nile ka e buliri na inye onwe ya otuto (e kwuweri, o maara na o bu Okpara Chineke muru nani ya) Jizos na-esi onwu mgbe nile na o bu Nna ya mere ihe nile. N'ime Jizos, anyi puru ihu agwa nile e jikotara ya na onye dara ogbenye n'ime mmuo: idi umeala n'obi, nrubeisi, ije ozi, okwukwe, na ihunanya.

OMUMU YA. O bughị na mberede ka a muru Jizos n'ulo anu ma togboro ya n'ihe e ji etinyere anu ulo nri. "O bu ezie na o bara ogaranya, ma n'ihii unu o ghorog ogbenye, ka unu wee site n'ida ogbenye ya baa ogaranya." A mughị ya n'ulo ogwu di ocha ma togboro ya na akwa silk n'ebe a na-edebe odum. Otú o di, n'ezie, obuna nke ahụ gaara abuwori mgbada di ukwu site n'ebube, nsopuru, na ike o wepuru onwe ya ka o wee bata n'owa. I nutila banyere onye nwe na CEO nke nnukwu ulo oru mba di iche iche bu onye hapuru aku na uba ya, nkasi obi na nsopuru ya nani ibi n'etiti ndi oha mmadu juru n'ihii na o nwere omijiko n'ebe ha no ma choo inyere ha aka? O buru na i nwere ike iche n'echiche nke ahụ, muba ya na 1000, i ga-amalitekwa igkota ihunanya na idi umeala n'obi Jizos.

Ndabere zuru oke ya na Nna ya nke Eluigwe.

Anyi niile di ka anyi na-agba mbo inoro onwe anyi, inoro onwe anyi. Anyi nwere ike isi, "Enwere m ike ilekota onwe m" ma o bu "Abu m nwoke mere onwe ya" nwere ezigbo mpako. Ma anyi na-ahụ ka idi umeala n'obi si ekwe ka Chineke buru ihe niile, na-enyefe onwe anyi nye Ya na n'uche Ya. Na Jizos, anyi na-ahụ nke a zuru okè, afọ ofufo, ndabere. Gee nti n'okwu ya n'ime ozi-oma Jón:

"Okpara ahụ apughị ime ihe o bula n'onwe ya, ma o bughị ihe o huru ka Nna na-eme.

"Enweghị m ike ime ihe o bula n'onwe m."

N'ihii na esiwom n'elu-igwe ridata, o bughị ime uche nkem, kama ime uche Onye ziterem.

"Ozizi m abughị nke m, kama o bu nke onye zitere m."

"Anaghị m eme ihe o bula n'Onwe m: ma dika Nna m kuziiri m, m na-ekwu ihe ndi a."

"Achoghị m otuto nke m; e nwere Onye na-achọ ma na-ekpe ikpe."

"Okwu m na-agwa unu ekwughị m n'Onwe m; kama Nna nke bi n'ime m na-arụ oru ahụ."

"Okwu ahụ nke unu na-anu abughị nke m, kama o bu nke Nna nke zitere m."

Jizos nyere Nna ya otuto niile. O ghorọ ihe o bula ka Chineke wee buru ihe niile. O doro onwe ya kpam kpam nye okwu, oru, na uche Nna. Otú ahụ ka Chineke si nweta, na ndu Jizos, mgbaputa nke agburu mmadu.

Ndu nke Kraist bu ndu nke igonari onwe ya na idabere kpam kpam na Chineke. Otú o di, n'idi umeala n'obi ya nile, o dighi ihe funahuru ya, n'ihu na Nna ahụ "ebuliwokwa Ya elu nke ukwu wee nye Ya aha nke di n'elu aha o bula, na n'aha Jizos, ka ikpere nile o bula kpoo isiala, nke ndi no n'elugwe, na nke ndi di n'ụwa, na nke ndi no n'okpuru ụwa, na ka ire o bula wee kwuputa na Jizos Kraist bu Onyenwe anyi, ka e wee nye Chineke Nna otuto."

OZI YA NDI OZO. Onye weda onwe ya ala n'iru Chineke nwere ike weda onwe ya ala n'iru madu. O bu ohu mmadu niile. I puru iji anya nke uche gi hu Onyenwe anyi nile ka o na-ewere akwa nhicha na efere mmiri, na-egbu ikpere n'ala n'ihu ndi ikom na-erughi eru isa ukwu ha ruru unyi, gunyere enyi ahụ nke ga-arara ya nye n'oge na-adighi anya na onye na-eso uzọ ahụ nke ga-esi onwu ugboro ato n'abali ahụ na o maghi ya? O sara ukwu umunna ndi ka no na-arurita uka banyere onye n'ime ha ga-abu onye kasi ukwu n'alaeze ahụ. Lee ihe nlereanya magburu onwe ya o nyere anyi. O buru na anyi na-eche na anyi di elu karija na anyi nwere ike gbuo ikpere n'ala n'ihu unyi nke ụwa a iji nyere aka wepu isi ha, mgbe ahụ anyi adibeghi ka Okpara Chineke!

OKWU NDU YA. Jizos biri ndu di mfe. O bighi n'ulo uku eze. O kudakwara onye chorọ ibu onye na-eso uzọ, si, "Nkita ohia nwere oghere, anu ufe nke eluigwe nwekwara akwu, ma Nwa nke mmadu enweghi ebe o ga-atogbo isi ya." Idi mfe na idi umeala n'obi ya na-adikwu utọ mgbe anyi chetara na O bu ya kere eluigwe na ụwa. N'ezie, ihe niile bu nke ya, ma mgbe Jizos banyere Jeruselem ka e chie ya okpueze di ka eze ndi Juu na Mezaia nke nwere ike izoputa mmadu niile, o horo ibu n'elu inyinya ibu!

Lee odiche di n'etiti ukpuru Jisos na "ndi ikom ukwu nke akuko ihe mere eme" ndi ozọ! Ha nakwu na Alexander Onye Ukwu batara India na nnukwu igwe enyi 200 na-ese ihe, ndi agha 200 na-agba inyinya ojii, na odum 200 gbara ya gburugburu ka o no odu n'ocheeze oia edo n'elu ugbo inyinya odu odu na-ekwuputa "Abu m Onyenwe eluigwe na ala. Emeri m ụwa. Ugbu a, m ga-meri kpakpando". Alexander nwuru na 33 na taa enweghi ihe o bula. Ma eze ahụ di umeala n'obi bu Jizos ka bu Eze nke ndi eze na Onyenwenu nwenu niile. Uzọ di umeala n'obi nke ohu a na-enweghi nkwa dugara ya n'ebube ebighi ebi.

Olee otu idi umeala n'obi di? Aziza ya bu otu i si emeso ndi mmadu. Naani mgbe anyi na-ewere onwe anyi di ka ihe na-adighi ihe gbasara Chineke ka anyi ga-enwe ike iwere di ka ndi di elu karija ndi nwere obere ihe omuma, nka, amamihe na idi nsọ. Nabata mmuo Kraist nke na-achoghi otuto nke ya. O buru na nke a abughi mmuo gi, meekwa omume ndi a ka itolite n'idi umeala n'obi.

JIZỌS: ONYE ỌMỊMAKA (Matiu 5 amaokwu 4).

ỌMỤMỤTA: GỊNỊ KA Ọ BỤ?

Ụfọdụ ndị na-ekwu na Jizọs bụ onye mgbanwe. Ha na-ekwu na ọ bụ radical. Ha kwuru eziokwu! Ọ bụ eziokwu na ọ gbalighi ikwatu ọchịchị obodo ọ bụla. O tinyeghi aka na ndoro ndoro ọchịchị; ọ naghị agba ndị ọrụ ume ka ha na-agbasi mbọ ike; ọ dighi mgbe ọ na-ebuli ngwá agha megide ndị ọchịchị. N'ụzọ megidere nke ahụ, Jizọs kuziri ndị na-eso ụzọ ya mgbe nile ka ha na-edo onwe ha n'okpuru "ike ndị dī adi". Otú ọ dị, ihe ọ kuziri na mmegharị ahụ ọ malitere dī nnoọ iche n'ihe dī adi nke na ọha mmadụ nke oge ya juru ya ma kpogidere ya n'obe.

Mgbe Jizọs kwusara "ozizi n'elu ugwu" ya, okpukpe ndị a na-achikarị bụ okpukpe ndị Juu, ikike agha na ndoro ndoro ọchịchị dikwa n'aka Alaeze Ukwu Rom. Lee ka okwu Jizọs si kwekọọ n'echiche ndị ndú nke igwè abụọ a:

Ndị ndú okpukpe ndị Juu na-abụkarị ndị Farisii, bụ igwè ndị e ji mpako na ndị ezi omume n'anya mara. Ì chetara ekpere onye Farisii n'ụlọ nsọ? "Onyenwe anyi, a na m ekele gi na adighi m ka onye-ona-utu a n'ebe a n'akuku m." Ndị agha Rom ji obi ha niile na-emeru ụwa. Ya mere, ebe a ka nwa onye ọkwá nkà b́ara na-asi, "Ngọzi na-adirị ndị dī umeala n'obi." Nke ahụ bụ nnoọ radical, ọ bughị ya?

Ndị Farisii bụ "ndị e doro nsọ." Ha weere onwe ha ka ndị ọzọ nke na ha agaghị emetụ "onye mmehie" aka. Otú ọ dị, Jizọs b́ara na-agwa, sị: "Ngọzi na-adirị ndị na-akwa ákwá"; ya bụ, ndị juputara n'omiko, obi nwere mmetụta, ndị nwere ncheghari, ndị obi ha na-eru n'iwu nke ndị ọzọ.

Alaeze Ukwu Rom na-ebi ndụ n'ụzọ kwekọrọ n'iwu nke "ike na-eme ihe ziri ezi" na olu na-ekwu nke kasị ukwu bụ mma agha. Jizọs kuziri, sị: "Ngọzi na-adirị ndị dī umeala n'obi.

Ndị Farisii zuuru ụlọ ndị inyom di ha nwuru ma na-eme ihe nlegharị anya kpere ogologo ekpere ma Jizọs siri: "Ngọzi na-adirị ndị agụụ ezi omume na-agụ na ndị akpiri na-akpo nkụ."

Ndị Farisii ji opi mara ọkwa na ha na-achọ inye onye ariri otu mkpuru ego. Ha kpere ekpere n'ámá obodo nakwa n'okporo áma ka ndị mmadụ hụ ha. Ma Jizọs b́arutere n'ebe ahụ na-asi: "Ngọzi na-adirị ndị dī ọcha nke obi, ndị nwere ezi obi.

Alaeze Ukwu Rom biri maka agha, imeri, na mbibi. Jizọs kuziri, sị: "Ngọzi na-adirị ndị na-eme udo.

Ì puru ichetụ n'echiche mmeghachi omume nke ndị nuru ihe Jizọs kuziri? Ọ ga-adị ka nwoke ahụ kwuru banyere ntuziaka Jizọs nyere ka e 'tugharịa ntì nke ọzọ': Nwoke a siri, "Nke ahụ agaghikwa arụ ọrụ ọzọ. Ụfọdụ na-eche na okwu Jizọs mara mma ma ọ gaghị ekwe omume. Otú ọ dị, cheta na ọ bughị nanị na Jizọs kuziri, kama o mere ihe ọ kuziri. Ndị Farisii na Alaeze Ukwu Rom apụla n'ụwa ma Jizọs ka dī ndụ. Ọ bughị naanị na ọ dī ndụ n'ozizi ya na ndị na-eso ụzọ ya kama o si na ndị nwuru anwụ bilie, e mekwara ka alaeze ahụ ọ b́a hiwe guzosie ike na otutu nde mmadụ abanyela na ya ma na-abanyekwa.

Jizos kwuru na a goziri ndi na-akwa akwa n'ihhi na a ga-akasi ha obi. Echiche a megidere echiche nke oge a nke na-akuziri anyi na ezigbo ndi nwoke anaghi akwa akwa. Anyi na-anu ka oha mmadu na-agwa ndi ntorobja: "Eleghachila azu, nwee obi utu na ndu, nwee anuri, i na-aga gburugburu otu oge, mee ihe o bu la di gi mma ime, inwe mwute ma o bu ikwa uta bu ihe nzuzu." Ma Jizos ka kwusara na a goziri ndi na-akwa akwa.

O dighi agwa oma n'ikwa akwa n'onwe ya. Jizos adighi akwalite enweghi nchekwube, omijiko onwe onye, mpako nke meruru ahụ, oké ochichọ nke nkuda mmu, ihe mgbu, ma o bu nhujuanya. Jizos anaghi ekwu, si: "Nguzi na-adiri nwatakiri ahụ e mebiri emebi nke na-akwa akwa mgbe o na-enwetaghị ihe o chorọ." O dighi ekwu, si: Nguzi na-adiri onye omekome nke na-akwa akwa ariri n'ulo mkporo." O bughị ya ma oji.

Rose nwere isi na-atọ utu mana gbajie petal rose wee hu ihe na-eme. I ga-achoputa na petal o bu la nwere ulo nkwaoba ihe na-esi isi utu nke a kara aka inwu na ifuru. Otú ahụ ka o di na obi mmadu mechiri emechi, enweghi mmetuta, o dighi mgbe o gbajiri agbaji, na-ebi naani maka onwe ya. O dighi mgbe o ga-ahụ akụ zoro ezo n'ime. A na-atohapu akụ ahụ naani mgbe obi gbawara agbawa, nwee mmetuta, na-enwe mwute na omijiko. O bu ezie: Nguzi nadi ndi nakwa akwa.

JIZOS BU ODU NKE OMUMU ANYI:

Mgbe i guru Ozioma ndi ahụ, omijiko Jizos nwere ga-amasi gi. Onodu obi nkoropu nke ndi na-eru uju na-emetu ya n'ahụ mgbe nile. Otu onye ekpenta bjakwutere ya na-ebe akwa, "O buru na i chorọ, i nwere ike ime ka m di ocha." Ugbu a, odidi ahụ ndi ekpenta adighi mma nke ukwu. A machibidoro ha iwu ibi ndu obodo. Ma, e nwere ihe Jizos kwuru mere ka ha mata na ha nwere ike bjakwute ya. Jizos dotara ha n'ebe onwe ya no, nke mere na o bughị n'omume na, mgbe o nuru aririo onye ekpenta ahụ, 'o wutere ya nke ukwu', o setipu aka ya, metu ya, si: 'Di ocha!' O dighikwa mgbe o dapuru aka ma metu ha aka, na-ahapu ha ka ha di ocha nke oma. Otú ahụ ka Jizos mere.

N'obodo Nen, o huru otu nwaanyi di ya nwuru ka a na-eli otu nwa nwoke o muru naani ya. Ebe o huru iru uju-ya, o nwere omiko n'aru ya, si, Akwala akwa. O wee kpote nwa ya nwoke n'onwu.

Mgbe Jizos si Jeriko puo, o huru ndi ikom abuo kpuru isi, "metukwa anya ha aka, ozugbo ahụ, ha huru uzọ."

Bajbul ekwughị na Jizos bere akwa mgbe o nuru na enyi ya bu Lazaros anwula. Ma mgbe o bjarutere n'ili ahụ, o huru Meri na ndi ozọ ka ha na-akwa akwa, "O suru ude n'ime mmu ya, obi erughị ya ala" wee kwaa akwa. Iru ujú nke ndi ozọ meturu ya n'obi. Ma o bu ndi na-eru ujú, ndi isi, ndi ngwuro, ndi ekpenta, ndi akwuna, ma o bu ndi na-eme mmehie nkiti, ihe mgbu Jizos nwere ma mee ihe o bu la o nwere ike ime iji nyere ya aka.

OKWU onye ghoro anu ahụ, onye kere eluigwe na uwa ma debe ihe niile n'usoro, onye ka na-ajide ya niile di ike na ikike niile; Chukwu ma nwee omijiko ma nwee mmetuta maka mgbu na iru

uju anyi - nke a bu Jizos anyi !!! Jiri anya obi gi hu Onye Okike gi, na-ewute gi ma na-akwa akwa, ma i ga-amata ndu Kraist ntakiri. Agakwaghi asi ozu, "ezigbo umu nwoke anaghi akwa akwa".

Otu o di, omijiko kasinu Jizos nwere abughi maka mkpuru obi ndi na-aria orja. Anyi na-agu na Matiu 9:35-36 otu Jizos si wee omijiko n'ebe igwe mmadu ahu di ka aturu na-enweghi onye ozuzu aturu, ndi furu efu, ndi na-awaghari n'echeghi echiche, n'amaghi ihe ha na-achu, ma o bu ebe ha na-aga. Mmadu nwere ike isi, "Nke ahu bu nsogbu ha, onye o bu na-ahoro odinihu nke ya." Ma Jizos agaghi emechili onodu ha anya. Onodu ime mmuo ha meturu ya n'ahu. O bu ya mere o ji bia.

Jizos biarutere n'obodo ya o huru n'anya, bu Jerusalem, kwaakwa akwa. O lere anya n'odinihu obodo ahu, ochichiri gbakwara. Ndi Juu juru Jizos ma ju icheghari na mmehie ha, n'ihu na nke ahu ga-atakwa ahuhu di egwu. Ndi agha ndi iro ga-awakpo ma bibie obodo ahu. A ga-egbu ma o bu ree ndi niile bi na mba ozu ka ndi ohu. A ga-akwatu ulu nso ahu di ebube, ihe nnochianya nke ihe ugu ha na onono nke Chineke n'etiti ha, na-ahapughi otu nkume n'elu nke ozu. Ihe niile mere mgbe afu 40 gachara. Jizos huru ha n'anya ma bee akwa na-eche echiche banyere odinihu nke ndi nnupuisi na ndi nnupuisi.

O di iriba ama na onodu a mere otu izu tupu onwu mgbu nke ya. N'uhuruchi nke onwu obi ojoo nke ya, Jizos emeghi akwa maka onwe ya kama o tikuru Jerusalem, ebe o maara na ha ajowo nani olileanya ha nwere maka nzoputa mgbe ha juru ya. Anya mmiri ya abughi maka nhujanya nke ya di nso kama maka nhujanya nke ndi o huru n'anya. Jizos nwere omijiko n'ahu ndi mmehie. Jizos nwere omijiko n'ebe i no taa, ma o bu maka owu omuma gi, ihe mgbu, iru uju, ma o bu onodu mmehie gi. O nwere ike izoputa gi. O choro izoputa gi. O nwuru iji zoputa gi.

"Jizos Kraist bu otu ihe ahu, unyaahu, taa na ruo mgbe ebighi ebi." O naghigbanwe agbanwe, o gaghikwa agbanwe agbanwe. Site n'omiko o nwere n'ebe ndi ahu no taa, o "ga-enwe omijiko n'adighi ike anyi... n'ihu niile a nwara anyi di ka a nwara anyi, ma o dighi mmehie." (Ndi Hibru 4:15). Jizos na-ebere gi akwa na mkpagbu gi ma choo ka i na-enwe mmetuta maka ndi ozu na mwute ha. Jizos bu ezigbo onye nlereanya anyi nke nwere omijiko, onye nwere mmetuta omijiko.

ISI NKE 3.

JIZOS: Ndi di nwayoo (Matiu 5amaokwu5).

Idi nwayoo: GINI KA O BU?

Anyi na-anukari na Ndi Kraist kwesiri idi iche na ndi no n'owa. Nke a bu eziokwu. Odiche nke Kraist na-eme na ndu anyi kwesiri iputa nke oma. Ma, o bughu na onye ahu nke no n'ime Kraist ga-eji uwe mwuda na tie na-ejeghari ma o bu na nwanyi bu Onye Kraist ga-eji nani uwe e ji eme ihe eme ihe ma o bu na-eyi ntutu isi ya n'uzo ufodu. Ihe ndi a di n'ezu; ya bu, elu elu (n'elu). Jizos kwuru na ihe di iche n'etiti ndi na-eso uzu ya na onye nke uwa bu n'ime ya, agwa ya. Ihe uwa

ahụ bụ ịdị nwayọọ, akọwara nke ọma dị ka ike a na-achikwa, ịdị juu n'etiti ọnwụnwụ, na ịdị juu nke mkpuru obi ọbuna n'ọndu ndi siri ike.

Idi umeala n'obi nke Mesaja ahụ bụ isiokwu e buru n'amuma n'Aisaja 12 amaokwu 1 ruo 4 ma o bu Matiu 12 amaokwu 15 ruo 21 na-akọ banyere agwa onye a Jehova kwuru banyere ya, si: "Lee! kpochapu." Jizos eguzoghi n'okporo ama, na-eti mkpu, na-ewe iwe na-acha ọbara ọbara, na-agbali ime ka ndi na-ekweghi ekwe kweta njehie nke uzọ ha. Di ka amuma a si kwuo, Jizos ebibighi ahijia ami gbajiri agbaji ma o bu kupusia oriona na-ere oku.

Chee echiche banyere okwu abuo a: N'oge ahụ, a na-eji ahijia ami ma o bu obere mkpanaka mee ihe di ka onye ochichi ma o bu okpete. O buru na i mebiri ya, o ghorọ ihe na-abaghi uru. ahijia ami a gbajiri agbaji na-anochi anya onye na-adighi ike, onye na-esighi ike. Olee otu Jizos si lee ndi na-adighi ike anya? O ledaghi ha anya. Jizos, n'etiti ndi na-adighi ike, ndi a na-eleda anya, ma o bu ndi a chupuru achupu, gosiputara ndidi na omiko. O mata ha, jiri nkwanye ugwu mesoo ha, ma bulite ha n'ugboelu ka elu. O tupughi ha; kama, o ji nlezianya mesoo ha. O di nwayoo.

Wick na-ese anwuru yiri nke a. Mgbe kandul ma o bu oriona mmanu gwuchara, wick na-amalite imi oku na anwuru oku. Nke ahụ nwere ike na-akpasu anya iwe ya mere ihe kacha mfe ime bu iru na tuo wick. O na-apu ngwa ngwa. Owu a na-ese anwuru na-anochi anya onye na-akpasu iwe, nke na-adighi mma. Olee otu Jizos si mesoo udi onye ahụ? O nagidere ha! Kama ikpochapu ha, o lekotara ha. Jizos zoghị ndi na-adighi ike, ndi na-asọ oyi, ndi nwere nsogbu na ndi na-etozu okè!

Jizos akwaliteghi adighi ike kama ndidi, ya mere o ji nwee ike inyere ndi na-adighi ike aka ka ha di ike. O bughikwa ha ibu arọ nke na-agaghi ebuli ha. O na-akpokari ndi mmadu ka ha na-akpa agwa ọma na idi mma ma, n'otu oge ahụ, o ghotara ma na-anagide nzuzu na ntozu okè nke ndi na-adighi ike. Jizos nonyeere ndi na-adighi ike. O dighi mgbe o kwusiri idi nwayoo.

O nwere ike iyi ihe ijuanya ikwu mana Jizos ahapughi idi nwayoo ya mgbe o chupuru ndi na-agbanwe ego n'ulo nsọ. O pughi ichikwa. Kama, o maara kpomkwem ihe o na-eme. O akwusighi idi nwayoo na Matiu 23 mgbe o katoro ndi ihu abuo: "Uju, umu ajuala, olee otu unu ga-esi gbanari amamikpe nke ala mmuo?" N'eluigwe, nke a ga-akwusi ibu ndi mmuo ozi ya di mkpa, na-ekpughere ya, n'iji ndi na-amaghi ihe na-enweghi isi, ekpughere ya "na ndi na-adighi erubere ndinwe anyi ozi ọma nke Onyenwe anyi Jizos Kraist." Idi umeala n'obi apughi na i naghị aluso ihe ojoo ogu, baara onye mmehie mba, ma o bu gbalia imezi ihe na-ezighi ezi. Mgbe ufodu, a ga-eji ike mee ihe. Anyi aghaghi ime ihe, kwuo okwu, ma guzogide, ma anyi na-eme ya n'uzo ziri ezi, n'uzo Jizos, n'uzo a na-achikwa.

ISI NKE 4.

JIZOS: Ndi ezi omume (Matiu 5amaokwu6).

EZIOKWU: GINI KA O BU?

"Ngọzi na-adiri ndi aguu na-agu na akpiri ikpo nku maka ezi omume, n'ihi na afọ ga-eju ha." Eziokwu Baiḅul bu na o bughị ihe oriri na ihe oñuñu na-akpa mmadu mkpa iji kwado ndu ya. O chorọ nri ime mmuọ maka mkpuru obi ya. Ya mere Jisus siri, O bughi nani achicha ka madu gēji di ndu, kama o bu okwu o bula nke nēsi n'onu Chineke puta. O sịkwara, "Unu arula oru n'oru maka nri nke na-ala n'iyi, kama maka nri nke na-adiru ndu ebighi ebi, nke Nwa nke mmadu ga-enye unu, n'ihi na Chineke bu Nna edokwasịwo Ya akara."

Mmadu abughị naanị anumanu nkiti nwere ihe ndi di mkpa anu ahụ. Anyi bu ihe okike puru iche nke Chineke, onye e mere n'onnyinyo na oiyi Ya, nke nwere mkpa ime mmuọ, nke mmetuta uche, na nke anu ahụ na ochicho. Anyi kwesiri mmekorita chiri anya na Chineke Onye Okike anyi nke a na-abia site na Jizos Kraist.

Matiu 5 amaokwu nke 6 na-echetara anyi ihe nkiri TV nke aguu na-agu ndi si mba ozọ kwabatara bu ndi na-agbapu ufodu ukọ mmiri ozuzo, ogba aghara obodo, ma o bu ogba aghara ndoro ndoro ochichi na-eyi nani uwe n'azu. Ha na-aru oru ma o bu na-eme njem na-ekpo oku mgbe okpukpu umuntakiri ha na-adi ka o na-esi n'akpukpo ahụ ha puta ihè, afọ na-esikwa n'ahụ ha gbazee. Otutu n'ime anyi amaghị ihe ezigbo aguu na-adi. Lee ihe onu o buuru ndi a gbara osọ ndu inweta nri na mmiri n'uba!

Ndi mmadu na-achọ ihe na ndu nke na-egbo ochicho na mkpa ha. Aguu na-agu ha, akpiri na-akpokwa ha nku ma o bughị nani maka achicha na mmiri. Ha chorọ ihe, ihe onwunwe, mmekorita chiri anya, nzube ndu, na udo. Ha chorọ inwe obi utọ. Otú o di, e nwere aguu ka mkpa nke Chineke chorọ ka anyi na-enweta ma na-adi njikere mgbe nile imeju afọ. O bu aguu na akpiri ikpo nku maka ezi omume. N'icheta na a na-asughari "onye a goziri agozi" mgbe ufodu ka o buru "obi utọ," riba ama ihe Jizos na-ekwughị. O kwughị na ndi na-achọ obi utọ ga-enwe obi utọ. Kama, o kwuru na ndi na-achọ ezi omume ga-enwe obi utọ. Ndi na-achọ Chineke na uche Ya, ndi chorọ iche echiche na ime ihe ziri ezi, ga-enweta obi utọ.

Otutu mgbe, ndi mmadu na-agu aguu na akpiri ikpo nku na-agbalị imeju ochicho ha n'uzọ na-ezighi ezi. Nwatakiri na-abia n'ulo akwukwo aguu na-eju afọ, ma mgbe nri ehie bįara, o choghi iri nri ozọ. N'ihi ya, o bu na otutu ndi na-agbalị iji ihe onwunwe, di ka mmanya na-aba n'anya, ogwu ike, mmekọahụ, ihe nturundu di iche iche, na ihe utọ ndi na-adighi n'uzọ ime mmuọ emeju ochicho ha, na-achoputa na ha adighi enweta onu na-adigide adigide. Jizos gosiri anyi uzọ na-eduga n'ezi afọ ojuju, afọ ojuju na afọ ojuju ná ndu. Ngọzi na-adiri ndi aguu ezi omume na-agu, ndi akpiri na-akpokwa nku.

JIZOS BU Omumaatu anyi nke izi ezi.

Otu puku afọ tupu a muọ ya, e buru amuma banyere Jizos, si: "I huru ezi omume n'anya, kpokwa ajo omume asi. E burukwa amuma na: "N'eziz omume ka O ga-ekpe ndi ogbenye ikpe, werekwa ezi omume kpeere ndi di umeala n'obi n'owa ikpe;

Jizos bu ezi ihe nlereanya anyi kacha mma, ma i ma ihe bu ezi omume? O bu otu ihe ahụ di ka ikpe ziri ezi, naanị na okwa onwe onye. O bughị nani imeso ndi ozọ ihe n'uzọ ziri ezi ma o bu n'uzọ

ziri ezi kamakwa ime ihe ziri ezi n'onwe gi. N'ime ndu ya ebe a, Kraist mesoro ndi mmadu ihe n'uzo ziri ezi, mee ihe ziri ezi, kpee ihe ojoo ikpe, na igbachitere ndi aka ha di ocha. Ezi omume ya gunyere nkwughachi ugwo maka ihe ojoo e mere. O bu onye ikpe ziri ezi nke na-etinye aka na ogu di n'etiti ezi ihe na ihe ojoo. N'echiche a, o dighi ele mmadu anya n'ihu. O choroo ka ihe oma merie ihe ojoo. Jizos huru ezi ihe n'anya ma kpooh ihe ojoo asi. O kwesiri ka anyi mara na Jizos na-eme ihe ziri ezi mgbe niile nakwa na o na-eme ihe ziri ezi mgbe niile.

Jizos Kraist, bu onye ezi omume, mere ihe Chineke choroo mgbe nile. Obuna onye ohi n'obe aghaghi ikwuputa: "A na-ama anyi ikpe n'ezi omume, n'ihu na anyi na-enweta ugwo oru kwesiri ekwesiri nke omume anyi; ma nwoke a emebeghi ihe ojoo." N'ihu na o bu onye ezi omume, o nwere ike isi: "Setan enweghi ikike n'ebe m no". O mere ihe ziri ezi n'ihu Chineke mgbe niile. O gosiri ezi omume ya mgbe o chupuru ndi na-agbanwe ego n'ulo nsu. O puhu ikwe ka ndi mmadu mee ka ulo Nna ya ghoo ogba ndi ohi.

O dighi mgbe Jizos juru mmadu n'ihu ihe ndi o meoro n'oge gara aga ma o bu gbahapu eziokwu maka odinala ndi na-agaghi enyere ndi no na mkpa aka. O nyere ndi enyi ya nsopuru ma soro ndi ozo kerita eziokwu ahu. N'okwu na omume o bu, Jizos gosiri anyi ihe nlereanya zuru oko nke ihe ibu onye ezi omume putara.

Jizos bu ihe atu ntozu oko anyi. O bu ya bu isi iyi nke ike na mkpuru osisi. Dika o mere, anyi ga-achosi ike maka mkporita nke ezi-na-ulo nke Chineke, na-azu onwe anyi na Okwu Chineke, na ikoro ndi ozo ihe onwunwe anyi. Anyi aghaghi irubere Chineke isi kama irubere mmadu isi. Nke a bu ndu Jizos kpugheere anyi.

A na-ahukwa ezi omume Kraist n'oru ya di ka Onyeikpe. "Chineke eguzobewo otu ubochi mgbe O ga-eji ezi omume kpe uwa ikpe site n'aka Jizos." Mgbe o ga-abia n'ikpe, o ga-ekewa aturu na ewu. "Anyi aghaghi iputa n'ihu oche ikpe Kraist, ka onye o bu wee nata ihe ndi e mere n'anu ahu, di ka ihe o mere si di, ma o bu ihe oma ma o bu ihe ojoo." Gini ka Onyeikpe ahu ga-agwa gi n'ubochi ahu?

ISI NKE 5.

JIZOS: ONYE OMUMU (Matu 5samaokwu7).

MERCY: GINI KA O BU?

Jizos ji akuko kwaa ebere, si: "E nwere otu eze nke kpebiri ime ka ya na ndi ohu ya gbakoo ego, o choputara na otu ohu ji ya puku talent 10,000 - obere aku. ree ihe-ya nile, na nwunye-ya na umu-ya!" Oru ahu we ruo ya, si, Onye-nwe-ayi, biko, nwe ogologo-ntachi-obi n'arum. Aga m akwughachi ya niile. Naani m choroo oge." Aririo ahu meturu eze ahu n'obi na - ihe ijuanya nke ihe ijuanya - o kwesiri ikagbu ugwo ahu dum. Ohu ahu hapuru wuliri elu na-eti mkpu onu! Otu o di, n'oge na-adighi anya, o huru otu ohu ibe ya ji ya ego. O bu nani obere ego, ma ohu mbu ahu

chọrọ ịkwụ ụgwọ ozugbo. N'agbanyeghi na ọ bụ obere ụgwọ, ohu ahụ enweghi ike igbaghara onye ohu ahụ ji ụgwọ ahụ buru ibu. tūba ya n'ụlọ mkpọrọ ruo mgbe ọ ga-akwụ ihe o ji." Ugbu a n'akụkọ a, ònye nwere obi ebere - eze ka ọ bụ ohu mbụ? N'ezie, ọ bụ eze, n'ihì na ọ̀nọ̀dụ siri ike nke onye ji ụgwọ meturụ ya n'ahụ ma mee ihe iji belata nhụjuanya ya.

Jizọs na ndị na-eso ụzọ ya gawara otu ụbọchị n'Ụbọchị Izu Ike, bú ụbọchị ezumike ndị Juu. Ọ bụ oge nri ehie, agụụ gụkwara ndị na-eso ụzọ ya. Ha rutere n'ubi ọka a chọrọ iwe ihe ubi. E nwere ihe nkiri ahụ malitere: ndị agụụ na-agụ, na-ele anya n'ubi ọka chara acha, na ịgwè ndị Farisii na-ekiri ịgwè a nke ndị na-eso ụzọ Jizọs ma na-eche, si: "Ọ bụ ụbọchị izu ike. Ugbu a gini ka Jizọs ga-eme? Ọ ga-echebara mkpa ndị na-eso ụzọ ya echiche ma na-akatọ ndị iro ya? Ka ọ ga-ekwe omume n'omenala mmadụ mere ka agụụ gụ ndị ikom ya? Gini ga-eme ebere? Aziza ya doro anya.

A kọwaputara onye na-eme ebere di ka mkpa nke ụmụ mmadụ ka ọ na-ebute ụzọ. N'ezie, nke a emebighi iwu Chineke nke e nyere iji gozie ndị mmadụ. Ọ bụ nani ihe megidere ọdinala nke ndị ihu abụọ nke iwu kwadoro bú ndị cheputara ụkpurụ na ibu arọ ndị ọbuna ha na-enweghi ike iburu. Ebere na-egbo mkpa ndị mmadụ tupu iwu na omenala mmadụ mere.

Okpukpe na-enweghi ebere bụ ihe tọgbọrọ chakoo na nke nwurụ anwụ esiteghikwa na Chineke. Ọ dighi onye na-ewepụ ebere ná ndụ ha nke puru izorọ na ha na-eso Jizọs. Inwe obi ebere ma ọ bụ ighara ime ebere abughị ihe di mkpa. N'ikpe ahụ, Kraist ga-agwa ndị na-enweghi obi ebere: "Si n'ebe m nọ puo, unu a buru ọny, banye n'okụ ebighi ebi nke edoziworo maka ekwensu na ndị mmuọ ozi ya: n'ihì na agụụ guurụ m, unu enyeghikwa m nri; akpiri kporo m nkụ, unu enyeghikwa m ihe ọ̀nụ̀nụ; abụ m onye mba ọzọ ma unu anabataghị m, gba ọtọ ma unu eyighi m uwe, ọrija na n'ụlọ mkpọrọ, i letaghikwa m. Ha onwe-ha gāza kwa Ya, si, Onye-nwe-ayi, òle m̀be ayi huru Gi ka agu nāgu, ma-ọbu akpiri nākpọ gi nku, ma-ọbu onye ala ọzọ, ma-ọbu onye ̀ba ọtọ, ma-ọbu aria-arụ, ma-ọbu n'ulo-nkpọrọ, ma ayi ejereghi Gi ozi? Mgbe ahụ, Ọ ga-aza ha, si, 'N'ezie, a si m unu, ebe ọ bụ na unu emeghi ya otu n'ime ndi a kasị nta, ọ bughị m ya." Ebere bụ akụkụ di mkpa nke ezi Iso Ụzọ Kraist.

"Ngọzi na-adiri ndi na-eme ebere n'ihì na a ga-emere ha ebere," ka Jizọs kwuru. Ebere bụ mgbe anyi na-enwe mmetuta mgbu nke onye nọ n'ọ̀nọ̀dụ ọjọọ. Otú ọ di, ọ bughị nani na-enwe mmetuta mgbu, kama ọ na-eme ihe iji belata na inye aka. Anyi niile na-enwe mmetuta mgbu na mkpa mgbe ụfodu. Ihe iru ụka adighi ya na okwu agbamume ma ọ bụ omume obioma di anyi mkpa. Ndi nọ anyi gburugburu na-enwekwa mmetuta ndi a otu ihe ahụ ma chọọ okwu ọma ahụ na aka enyemaka ahụ.

Jizọs kuziiri anyi na Chineke ga-akwughachi anyi ụgwọ maka nlekota na ihunanya anyi nwere n'ebe ndi ọzọ nọ. Anyi "ga-anata ebere". Jizọs kwuru na Matiu 6 amaokwu 14 na "Ọ buru na unu agbaghara ndi mmadụ njehie ha, Nna unu nke eluigwe ga-agbagharakwa unu." A ga-agọzi onye na-eme ebere n'ezie. Ọ ga-eche na ndi ya bara uru, jidekwa n'aka na Chineke nke na-akwughachi ụgwọ ji obi uto na-ekiri ya.

JIZỌS BỤ ỌMỤMAATỤ NKE EBERE.

Ọ dighị onye ga-erubere Jizọs isi. Ọ gara na ndụ ya na ebumnuche juputara n'ọrụ ndị dị mkpa mana ọ na-enweta oge ọ bụla iji kwụsị ma na-egbo mkpa nke ndị gbara ya gburugburu. Inyere onye ọzọ aka abụghị igbu oge maka Jizọs. Ihe ndị ọ na-ebute ụzọ dị nnọọ iche na nke ụwa. Mgbe o si n'ugwu ahụ rịdata mgbe o kwusasịrị okwuchukwu dị ike, o zutere otu onye ekpenta bụ onye siri, "Onyenwe anyị, ọ bụrụ na ị chọrọ, I nwere ike ime ka m dị ọcha." Jisus setiri aka-Ya metu ya, si, Achọwom; me ka ọ di ọcha. E meghachiri ihe omume ahụ ruo ihe kariri afọ atọ n'oge ozi Kraịst n'ụwa.

N'izaghachi aririọ ndị anyị pụrụ ihu na ọ na-esiri anyị ike mgbe nile, ọ dighị mgbe anyị gụrụ na Bible na ọ dịtubeghi mgbe Jizọs zutere onye nọ ná mkpa na-ariọ maka enyemaka na o nweghi ike inyere ha aka. Ruo na njedebe, anyị na-ahụ Kraịst ka akpogidere n'obe n'obe nke Calvary, ka ọ na-anwụ n'oké nhujuanya n'etiti ndị ohi abụọ. O ji nsogbu nke ya juru aka ya ma, mgbe ọ nūrụ aririọ onye ohi, o nwere ọmịiko dị ukwu. Ọ bụ ezie na ya onwe ya nọ na-enwe ihe mgbu na mmechuihu, o nwere ike igbaghara onye ohi ahụ. Nke ahụ bụ Jizọs anyị! O ledara anyị anya, na ikpe ọmụma nke ọtụtụ mmehie e mere Nna Anyị nke Eluigwe, ma ọ ka na-agbadata n'obere bọọlu ụrọ a ruru unyi ibi n'etiti ndị mmehie dị ka mụ na gi, n'ihì na anyị chọrọ ebere ya na-enweghi ngwucha.

Ugbu a, olee otú obi na-adị anyị n'ebe ndị ahụ na-ekpuchi onwe ha ihe ruru unyi nke ụwa a na ísì ọjọọ? N'ịmara na ha agaghị enwe ihe ha ga-eri echi, na ọdinihu dị njọ karịa ọnwụ na-echere ha n'ikpe ahụ, ànyị ga-agbalịsi ike inye aka? Jizọs mere. Ọ bụrụ na anyị chọrọ ibi ndụ nke Kraịst, anyị ga-erukwa aka inye aka.

ISI NKE 6.

JIZỌS: Onye Dị Ọcha (Matiu 5amaokwu8).

Idi Ọcha: GINI KA Ọ BỤ?

Ọtụtụ ndị nwere echiche na-ezighị ezi banyere ihe ibụ onye kwere ekwe putara. Otu onye dị otú ahụ juru ma ọ bụ onye kwere ekwe, zara, si: "Ee, abụ m onye kwere ekwe n'ihì na anaghị m ańụ mmanya, ańụ sịga, igba egwú, ma ọ bụ igba chaa chaa." Ihe dị ya mkpa bụ ndeputa nke mmachibido iwu, ma iwu nke Kraịst na-emesi ike mgbe niile ihe ị na-eme na otú ị dị n'ime karịa ihe ndị ị na-adighị eme. Omume gi kwesiri ibụ na ọ ga-abụ ngosiputa dị mfe nke ihe dị n'ime obi gi. A na-egosi mkpa ọ dị n'ime àgwà onwe onye n'okwu a na-emekari:

"Echiche osisi na ị ga-aghọrọ mkpuru gi omume.

Osisì omume na ị ga-aghọrọ mkpuru gi àgwà.

Omume osisi na ị ga-aghọrọ agwa gi.

Osisì agwa na ị ga-aghọrọ ọdinihu gi."

N'ezie, ihe niile na-amalite site n'echiche. N'ihina dika madu nēchè n'obi-ya, otú a ka ọ di. Ọrụ abụghị ihe kacha mkpa. N'ezie, omume gị dị mkpa, mana nke bú eziokwu bụ na "Ezi mmadụ na-esi n'ezia akụ nke obi ya ewepụta ezi ihe, ajoy mmadụ na-esikwa n'ajọ akụ nke obi ya ewepụta ihe ọjọọ. N'ihina site n' ụbara nke obi ọnyụ ya na-ekwu". Isi ihe na-emesi mmepe ime mmụọ aghaghi ịbụ onye dị n'ime mgbe niile; ya bu, obi.

Ngozi na-adịrị ndị dị ọcha n'obi n'ihina ha ga-ahụ Chineke." Mkpụrụ ego nke ịdị ọcha nke Jizọs kwuru banyere ya na Matiu 5amaokwu8 nwere akụkụ abụọ: omume na ezi obi. Okwu a a asughariri n'ebia "ọcha" bu okwu Grik katharos, nke akowara dika nke di ọcha, di ọcha, nke emerughi ihe n'aru, nke emerughi emeru, ezi obi, ziri ezi, na nke ihe ọjọ na-adighi. Jizọs kwuru na n'obi ka echiche ọjọọ, igbu ọchụ, ịkwa iko, ịkwa iko, izu ohi, igba akaebe ụgha, nkwulu, si apụta. Ihe ndi a bu ihe na-emeru mmadụ.

Adighi ọcha bu ile nwanji nwere ọchichọ ọjọọ anya ebe ịdị ọcha di iche.

Idi ọcha na-agụnye ezi ebumnobi. Ọbuna okwu ahụ bu "ezigbo" sitere na okwu Latin nke putara "enweghi wax". Nke a na-ezo aka na omenala oge ochie nke na-ezobe mmejọ na ọrụ nkà na wax, na-agbalị ighogbu onye zuru ya. Ọ di mmaibe bu enweghi wax; ya bu, ezi obi, nke putara na ọ bu 100% ma ọ bu enweghi mmetọ. Di ka mmanu anu di ọcha ma ọ bu mmiri ara ehi di ọcha, ihe di na karama bu ihe e dere na label. Jizọs zara ndi ihu abuo ahụ nke ukwu n'ihina ha "di ka ili e tere nzu bu ndi na-eyi ndi mara mma n'anya, ma n'ime juputara n'okpukpu nke ndi nwuru anwu na adighi ọcha niile." na " + gburukwa onwe ya n'anya n'anya nde, ma n'ime [e] juputa n'irubia na mmebi iwu. "Jehova adighi ahụ di ka mmadụ si ahụ; n'ihina mmadụ na-ele ihe anya, ma Jehova na-ele obi." Ọ bughị ịdị elu, ike muscular, talent, charisma ma ọ bu uwe na-akọwa nwoke. Ọ bu obi. Anyi nwere ike ịdị ọcha n'obi?

JIZOS BU ỌMUMAAATU ANYI NKE IDI ỌCHA.

Ndu zuru oke na nke di ọcha nke Kraist bu ihe akaebe di ndu na anyi nwekwara ike ịdị ọcha. O biri ndu n'anu ahụ, ma o nyeghi onwe ya nye ọchichọ na-adighi ọcha nke anu ahụ. Ọ dighi mgbe o mere mmehie. Ọ dighi mgbe o lere nwaanyi na-adighi ọcha ebumnobi. Ọ dighi mgbe o mere ihe ụgha.

N'ime ndi na-eso ya, ọ dighi onye juru agwa ya. Ndi iro ya boro ya ebubo na ọ na-ekwulu Chineke n'ihina o kwuru na ya na Nna ya bu otu. Ndi iro ya na-agbalị mgbe niile ijide ya n'uzọ ụfodu na-emegiderita onwe ha ma ha emeghi ya. Ọ bughị otu ugboro! O nwere ndu nke nhujuanya na onwunwa ma ọ dighi ada ada. O nwere ike isi: "Abu m ihè nke ụwa. Onye na-eso m agaghi eje ije n'ochichiri". Ọ juru, si: "Onye n'ime unu na-ebo m ebubo mmehie?" Aziza ya bu naani igbachi nkiti. Mgbe otu n'ime ndiozi ọ horo wetara ego iji rara Jizos nye, nani ihe omuma bara uru ọ puru inye ndi iro Jisos bu ebe ọ ga-aga ikpe ekpere. Jizos bu kpomkwem ihe ọ putara na ọ bu na ihe o kwuru na ya bu.

Kraist enweghi nzube ọjọọ ma ọ bu ichọ odimma onwe onye nani. O jighi ire ere merie ndi na-eso uzọ ya ma ọ bu kwado ozi ya. Ezi obi ya furu ya nke ukwu ma ndi Farisii, o kwuru eziokwu,

Ọbuna mgbe ha na-adighi amasi ya. Nye Pailet, bu onye nwere ikike igbu ya ma o bu itohapu ya, o kwuputara na ya bu eze ma nwee ikike nile. O dooro mmasi ndi mmadu, ma ihe mere o ji na-enyere ndi mmadu aka bu na o nwere omiko n'ebe ha no. Ndi Farisii na-enye ogbenye ahụ otu mkpuru ego ma o bu nani mgbe ha kuchachara mpi nke ha iji mee ka mmadu niile mara. Jizos gworo ndi orja ma kpote ndi nwuru anwu ma gwa ha ka ha ghara igwa onye o bu. Lee ihe di iche! Jizos nyere anyi ihe atụ zuru okè nke ime ezi obi, idi ocha, idi nsọ, na idi umeala n'obi. "Keere m obi di ocha, Chineke!" Ka anyi gbakwunyekwa: "Ka ndu Kraist burukwa ndu m!"

ISI NKE 7.

JIZOS: Onye na-eme udo (Matu 5amaokwu9).

ONYE NA-EKWU: GINI KA O BU?

Ruo otutu afo, otu nnukwu kpakpando olocha na-achọ elu ulo Nzuko-nsọ nke Omumu na Betlehem. Otu ubochi, laa azu na 1800s, Chochi Roman Katolik, nke na-ekerita akuku nke ulo ahụ na Chochi Otodoks nke Gris, kpebiri iwetu kpakpando olocha ma jiri kpakpando nke ha dochie ya. Ma Chochi Otodoks nke Gris ekweghi ekwe ha. Russia na-akwado Chochi Otodoks nke Gris na France na-akwado Chochi Roman Katolik, ma o bu Turkey bu n'ezie na-achị Palestine n'oge ahụ. Mgbe Turkey kwadoro Chochi Roman Katolik, Russia kposara agha na Turkey. Ozugbo France na England jikotara onwe ha na Turkey ma luo agha ihe akuko ihe mere eme na-akpo Agha Crimea. O were ihe kariri afo ato, site na 1853 ruo 1856. Mgbe agha ahụ biri, kpakpando ahụ dara.

O bughị ihe ijuanya na n'ebe a muru Onyeisi Udo, o foro nke nta ka o buru mgbe nile na-enwe esemokwu na agha? Mgbe ihe nkiri TV na-akporo anyi gaa Betlehem ihe foro nke nta ka o buru n'oge Krismas o bu, anyi ga-ahụ ndi agha ji ngwa agha na-ekiri igwe mmadu na-agbakota iji fee Onyeisi Udo ofufe.

A na-eme atumatu na n'akuko ihe mere eme nile nke ihe a kporo mmadu, a puru ikowa ihe na-erughi pasenti asato nke akuko ihe mere eme e deoro di ka oge udo. N'ime nari afo 32 gara aga, e nwewo ihe na-erughi afo 300 nke udo. Ndi oko akuko ihe mere eme na-agwa anyi na n'ime afo 300 gara aga, e nweela agha 286 na Europe nani.

Na nari afo nke 20, akwa mgbochi igwe dara n'Ebe Owuwa Anyanwu Europe. Ruo otutu afo, ha ebiela n'udo n'etiti onwe ha. Otú o di, ugbu a, bu ndi a tohapuru n'ochichi ndi Soviet bu ndi na-achị ha, agburu di iche iche laghachiri n'obi ilu na ikposi ochie, ogbugburita ibe ha malitekwaro ozo. Nke bu eziokwu bu na umu mmadu n'onwe ha adighi emekrita ihe nke oma. Uloikpe anyi juputara na ndi na-enweghi ike imekrita ihe, ya mere ha na-aga uloikpe ka ha chota onye ga-edozi esemokwu di n'etiti ha. Anyi na-alu ogo, anyi na-agbakwa mgba. Anyi na-akatọ ibe anyi. Anyi na-akwatu ibe anyi. N'onwe anyi, o na-esiri anyi ike ibi n'otu na udo n'etiti onwe anyi.

Epictetus, bú ọkà ihe ọmụma nke narị afọ mbụ, dere n'ihe banyere Pax Romana—udo ndị Rom nke dị n'ụwa mepere emepe n'oge ahụ nakwa nke Siza ji turu ọny banyere ya—“Ọ bụ ezie na eze ukwu nwere ike inye udo site n'agha n'elu ala na n'oké osimiri, ọ pughị inye udo nke agụ, iru újú, na anyaafụ. Ọ pughị inye udo nke obi, bú nke mmadụ na-enwe afọ ojuju ọbuna kari.”

Nye ọtụtụ ndị mmadụ, udo bụ nanị “enweghị esemokwu.” Ọ bụrụ na enweghị agha, anyị na-ekwu na ụwa dị n'udo; ma ọ bụ ọ bụrụ na anyị na ndị agbata obi anyị anaghị alụ ọgụ, anyị nwere udo nke agbata obi. Ma udo dị n'akwụkwọ nsọ karịrị nnọọ nke ahụ. N'ime Testament Ochie, udo bụ udo nke pụtara "izu-okè, izu oke, nkwekọrịta nke ndụ." N'ime Testament Ọhụrụ, okwu Grik maka udo bụ eirene nke pụtara "ọdịmma nke ime." N'ijikọta ha niile ọny, a pụrụ ikọwa udo dị ka "ịdị jụu nke ime, ọbuna n'etiti ọgba aghara elu ma ọ bụ ọdachi." Inwe udo bụ ibi ndụ kwekọrọ na Chineke, onwe onye, na ndị ọzọ.

Ọ dị mkpa ịmara na udo dị na Akwụkwọ Nsọ bu echiche nke ime ka udo dirị. Ọ bughị nanị ịkpọsa nkwasị ọkụ kama ọ bụ ịjikọta ndị agha. Ọ bughị nanị na ọ bughị ịlụ ọgụ n'ihu ụmụaka kama ịmalite ịhụ ibe ha n'anya. Ọ bughị naanị imechi ọny ụzọ ịji mechie mkpọtụ n'okporo ámá kama ịchọta obi iru ala n'ime mmụọ gị ka na-adigide n'agbanyeghị na ọgba aghara gbara ya gburugburu. Ezi udo na-abia mgbe ọbụbụenyi eweghachitere n'etiti gị na Chineke, ndị ọzọ, na onwe gị.

Ọ bụ naanị udo na-adị mgbe ịhụnanya na-ewere ọnọdụ ịkpọasi. Onye na-eme udo bụ onye na-arụ ọrụ ịji ịhụnanya na ịdị n'otu dochie ịkpọasi na esemokwu.

JIZỌS BỤ ỌMỤMAATỤ ANYỊ NKE ONYE NA-eme udo.

Akụkọ akụkọ kwa ụbọchị nke ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ akwụkwọ akụkọ ọ bụla na-akọ banyere agha, mpụ, ime ihe ike, na ịkpọasi. N'etiti ọgba aghara na esemokwu dị otú ahụ, ọ pụrụ ịbụ na e nwere ebe izu ike dị jụu, udo na ịdị jụu, nchebe, ezi paradais n'ụwa ebe a? Ebe dị otú ahụ dị adi n'ezie ma, nke ka mma, mmadụ niile nwere ike ịnweta. Ebe a dị na Kraịst na onye kere udo a bụ Jizọs n'onwe ya. N'ezie, Jizọs bụ udo anyị. N'ime ụwa esemokwu a nke agha tisasiri, Chineke zipurụ onye nnọchianya Ya nke a na-ahụ anya nke "udo n'elu ụwa, ihe na-amasi mmadụ."

Aizaya buru amụma banyere Jizọs, sị: “N'ihina na a mụrụ anyị otu nwatakiri, e nyekwa anyị Ọkpara, ọchịchị ahụ ga-adịkwa n'ubu Ya. A ga-akpọkwa aha ya ebube, Onye ndumọdụ, Chineke nke dị ike, Nna ebighi ebi, Onyeisi udo.ya na ikpé na ezi omume Site na mbe ahu gaba, ọbuná rue mbe ebighi-ebi. Ekworo Jehova nke usụ ndị agha ga-eme ihe a.”

Nke a na-enyere anyị aka ịghọta nnukwu atụmatụ Chineke ime ka udo dirị n'etiti ụmụ mmadụ n'ụwa ebe a. Akpọrọ atụmatụ Chineke “Ihe omimi” na “Ebumnobi Ebighi Ebi nke Chineke”. Ọ bughị ime ihe ọ bụla ma ọ bughị ime ka ụdị mmadụ nile dirị n'otu n'alaeze nke udo, ịhụnanya, na ezi omume site n'aka Jizọs Kraịst bú Eze. Aizaya kọwara alaeze a narị afọ isii na iri ise tupu e guzobe ya. O ji okwu ihe atụ mee ihe: "Anụ ọhịa wolf na nwa atụrụ ga-ebi, ehi na anụ ọhịa bea ga-ata nri; ụmụ ha ga-amakọkwa n'otu. Ha agaghị emerụ ahụ ma ọ bụ ibibi n'ugwu nsọ m nile, n'ihina na ụwa ga-ejuputa n'ihe ọmụma Jehova dị ka mmiri si ekpuchi oké osimiri. "Ndị sitere n'okike ga-egbu ma rie ibe ha na-agbanwe ghọọ ndị na-adighi njọ, ndị na-ahụ n'anya. Ị pụrụ ịhụ otú udo

pụrụ isi kwe omume nanị mgbe ndị mmadụ matara Jehova? Ọ bụ n'ebe a ka "Jizọs, Onyeisi Udo" si bata. Ọ bụ ya mere o ji dị ezigbo mkpa ka anyị mara Kraịst na ndụ ya.

Jizọs bụ nnukwu onye na-eme udo. O mebirị iro nke kewara ndị Juu na ndị Jentail n'otu ahụ. Mmetụta Jizọs nwere n'ahụ ndị iro nkịtị a dị egwu. Ndị mmadụndị si n'ọdịbendị, asụsụ, agbụrụ, okpukperechi, omenala, wdg, ndị nwere ọtụtụ narị afọ nke akụkọ ihe mere eme jupụtara n'agha mgbe agha gasịrị—Jizọs mere ka ha ghọọ ụmụnna ha hụrụ n'anya. Ngwa o ji mee udo bụ obe Calvary. Ọhụrụ ahụ bụ na Jizọs na-ejegharị n'ọzara. N'ihu Ya, ihe niile bụ ndị nwurụ anwụ na agba aja aja. Ma na ọ na-eje ije na ebe ọ bụla ọ na-agafe, ọ na-ahapụ ihunanya, udo na ịdị n'otu. Ọzara ahụ na-adị ndụ ma gbanwee ka ọ bụrụ ubi mara mma nke mara mma: nnụnụ na-abụ abụ, okooko osisi na-eto, mmiri na-agba ọsọ, na ahịhịa ndụ ndụ. N'ezie, nke ahụ bụ kpomkwem ihe Jizọs mere, ma n'uzọ ime mmụọ.

Jizọs nakweere onye mmehie kasị njo, metụ onye ekpenta kasị njo aka, sachapụ nwanị akwụna kasị eleda anya, kpọọ ụdị mmadụ nile, ma jikọta ha ọnụ n'otu ezinụlọ mara mma nke Chineke. Ọ kwurụ nnukwu ụgwọ mana ọ hụrụ ozi ya dị ka onye na-eme udo dị ka ihe kacha mkpa ná ndụ ya.

ISI NKE 8.

JIZỌS: ONYE NKWUKWU (Matiu 5amaokwu10).

IKWESỊRỊ: GỊNỊ KA Ọ BỤ?

A na-egosipụta nke ọma àgwà mmadụ nke ọma mgbe onye ahụ na-enwe nrụgide nke ndụ. Mgbe ihe niile dị mma ma dị mfe, na-enweghị iwe, mkparị na mmerụ ahụ, ọ naghị esiri ike ịdị mma na obioma, ndidi na ikwekọrịta. Ma n'etiti mkpagbu, ihe mgbu, ọrịa, nkatọ, na ojuju, àgwà mmadụ na-apụta ihè n'ezie. Ọ bụ n'oge ndị a ka ụfọdụ na-apụta dị ka ihè n'ọchịchirị ma ndị ọzọ na-abanye n'ọchịchirị ahụ. Ọ bụ n'oge ndị a ka ụfọdụ na-ada mbà ma ndị ọzọ na-aga n'ihu.

Ọ bụrụ na ị hapụ ihe niile soro Jizọs, gbalịa naanị inyere ndị ọzọ aka na ịrara onwe gị nye Chineke kpamkpam, ma nwee nnukwu mfu, ị nwere ike ịnwa iche, "Olee uru ọ bara ijere Chineke ozi? Ọ bara uru ịgbalị ịbụ ezigbo mmadụ?" ma ọ bụ "Ndụ m dị mma tupu m enye Chineke ya." Ma gịnị na-efu ma ọ bụrụ na ị dabara n'echiche ndị dị otú ahụ? Ọ bụ naanị nke a: Ị enweghị okwukwe ma ọ bụ ntụkwasị obi na Chineke na nkwa Ya. Nke bụ eziokwu bụ na ọ dighị mgbe Chineke kwere anyị nkwa ubi rose. N'uzọ megidere nke ahụ, nanị Ọ kwere nkwa na Ọ ga-anonyere anyị mgbe nile inye anyị ume nakwa na, ọ bụrụ na anyị anogide na-ekwesị ntụkwasị obi ruo ọnwụ, anyị ga-anata ụgwọ ọrụ karịrị nnọọ nrọ anyị. Ma ọ choro ikwesị ntụkwasị obi iji nweta ụgwọ ọrụ ahụ. Àgwà anyị kwesịrị inwe ná ndụ anyị bụ ikwesị ntụkwasị obi nye Chineke, n'ebe Kraịst nọ, na n'ihe anyị kweere.

"Ngọzi na-adịrị ndị a na-akpagbu n'ihì ezi omume, n'ihì na alaeze eluigwe bụ nke ha. Ngọzi na-adịrị unu mgbe ha na-ekwujọ ma na-akpagbu unu, na-ekwukwa ụdị ihe ojuo ọ bụla megide unu

n'okwu ụgha n'ihim. Ụdị ndụ a na-ahụ n'ebe a, n'ime omume mmadụ na-eji ọhụ emeghachi omume ná mkpagbu, bụ ikwesị ntụkwasị obi ma ọ bụ okwukwe ná nkwa Chineke.

JIZỌS BỤ ỌMỤMAATỤ NTỤKWAŚI OBI NTỤKWAŚI OBI.

Jizọs Kraist bụ ezigbo ihe n'ereanya nke ikwesị ntụkwasị obi. Setan túbara Jizọs akú ọkụ ya kasinụ. Ndi iro ya gbaliri igbu ya. Ndi ndu okpukpe boro ya ebubo ụgha. Ndi nke ya juru ya. O nwediri ike isi na "Nkita oha nwere oghere, anu ufe nke eluigwe nwekwara akwu, ma Nwa nke mmadu enweghi ebe o ga-atogbo isi ya." Okwu ndi di n'Aisaja 53 na-akwa ahuru ya: O dighi mma o bu la nke anyi ga-achosi Ya ike, O bu onye a na-eleda anya na nke ndi mmadu juru, O bu onye a na-eleda anya, ma anyi ejighi ya kporo ihe, O buruwo ihe nhusianya anyi ma buru ihe mwute anyi, tipara anyi ihe, tie Chineke ihe, onye e meruru ahụ, meruo ahụ, onye egwepara egwepa, e megbuworo, na ebipu ya n'ala ndi di ndu.

Chee echiche banyere otu e si taa ya ahuru, leda ya anya, ma kporide ya n'obe ka i na-agu okwu ndi a sitere n'Aisaja 50. **amaokwu**6, na 7 "M'we nyeghachi ndi netim ihe azu, na netim abua nye ndi nadopu afu-onu: Ekpuchighim irum n'ihere na onu-miri: n'ihim na Onye-nwe-ayi Jehova geyerem aka: N'ezie Onye-nwe-ayi Jehova geyerem aka." I puru imalite ihu otu mmadu puru isi tie ihe n'ezie ma tukwasị Chineke obi? Jizos mere otu ahụ. Anyi nwekwara ike, site n'amara ihunanya nke Chineke, ma o buru na anyi adabere n'okwukwe anyi.

Jizos adighi ike ma o bu onye na-enweghi ihe nchebe. O mewe ihe-iriba-ama na olu-ebube nye madu nile ka ha we hu ike-Ya. O biara na-ata ahuru n'onodu anyi, ya mere o ji azu ya nye n'onya nke ndi ajo mmadu na ihu ya spittle nke mkpari na okpo nke obi ojo. Ihere emeghi Okpara Chinekeihere. Anyinwere ike ihu n'ihe a niile ka ikwesị ntụkwasị obi siri nwee njiko chiri anya na mkpagbu. Obuna ibu ndi a na-ata ahuru, o kpebisiri ike iruzu oru ya ruo ogwugwu. N'ihe niile, Jizos nogidere na-ekwesị ntụkwasị obi nye Nna ya, ya mere Nna kwuru banyere ya, "Nke a bu Okpara m m huru n'anya, onye ihe ya masiri m. Nurunu ya!"

E jidere Jizos ma mekpaa ya ahụ, o laghi azu. N'ibu ndi ezigbo ndi enyi ya gbahapuru, o laghachighi azu. O bara uru inyefe onwe anyi nye Kraist? Aziza ya bu "Ee!" Anyi nwere ike ibu ndi na-adighi ike na ndi na-adighi ike ma Jizos kwesiri ntụkwasị obi nye ndi chorọ iso ya. Ihe mwute nke ndu a adighi atunyere otuto n'odinihu nke Chineke ga-enye ndi na-ekwesị ntụkwasị obi nye Ya.

NKWUBIOKWU

Otu n'ime eziokwu ndi kasi omimi e kpughere na Bible bu na Jizos onye Nazaret, bu onye a muru puku afọ abuo gara aga na Betlehem, bu Chineke, burukwa n'ezie! Mgbe a muru ya, o bu n'aka nwa agboghọ na-amaghi nwoke, mmuo ozi ahụ kwuru na a ga-akpo ya Immanuel, nke putara "Chineke nonyeere anyi." O dere banyere nbata ya n'uwa: "Na mbu ka Okwu ahu diri, Okwu ahu na Chineke dikwara, Okwu ahu buru kwa Chineke... Okwu ahu we gho anu-aru we biri n'etiti ayi, ayi hu-kwa-ra ebube Ya, ebube dika nke Okpara amuru nani Ya sitere n'aka Nna-Ya, juputara n'amara na ezi-okwu. (1 Jon 1:1, 14) Mgbe Filip juru ya, si: "Onyenwe anyi, gosi anyi Nna ahụ," Jizos zara, si: "Mu na gi o di ogologo oge, ma i maghi m, Filip? Onye huru m ahwo Nna m." N'ezie, anyi na-amata onodu adighi ike na idi umeala n'obi anyi di ka mmadu, ma Chineke weere anyi di

ka ndị bara uru nke ukwu nke na ọ letara anyị! Ị chọrọ ịhụ Chineke? Lee Jizọs! Jizọs bụ Chineke nke b́ara n'ebe anyị nọ n'ụzọ d́ nnọọ mma na nke na-akasi obi.

Ma Jizọs pụrụ. Ọ ga-abụ na Chineke ka nonyeere anyị? Aźza nke Bible doro anya - Ee! Ma olee otú o si b́rụ? Ọ b́ site na Mmụọ ya. Gee nt́ n'okwu Jizọs sitere na Jón 14: "M ga-aríọkwa Nna m, Ọ ga-enyekwa unu Onye inyeaka ọzọ, ka Ọ ga-anonyere unu ruo mgbe ebiǵh́ ebi; Mmụọ nke eziokwu . . . ka unu mara Ya, n'íhi na Ya na unu na-ebi, ọ ga-anọkwa n'ime unu." "Ọ b́rụ na onye ọ b́la h́rụ m n'anya, ọ ga-edebe okwu m; Nna m ga-ah́kwa ya n'anya, anyị ga-ab́akwutekwa ya ma mee ka anyị na ya biri."

Nkwubi okwu a pugh́ ịgbana h́. Chineke Onye Okike aný chebaara aný echiche nke ukwu nke na ọ b́ara n'ụwa n'ud́ mmad́ inyere aný aka. Aný kpọrọ ya Jizọs onye Nazaret. Ọ laghachiri n'elugwe ka o mechachara ozi ya ebe a mana o zitere Mmụọ Nsọ ka o nyere aný aka. Ya mere, taa, Chineke Nna, Ọkpara, na Mmụọ Nsọ chọrọ ime ka ebe obibi ha n'ime aný. Ha chọrọ ibi n'ime ǵ n'onwe ha. Ha chọrọ ka aný soro ná nd́ ha.

Nd́ nke Kraist b́ nd́ Jizọs biri na ud́ nd́ aný nwekwara ike ibi na enyemaka ya, ma ọ b́rụ na aný chọrọ. Ọ b́rụ na aný chọrọ ibi nd́ ah́, aný ga-elegara ya anya. Guọ Nd́ Hibru 12:1-2: "... jiri ntachi obi na-agba ọsọ ah́ e debere n'ihu aný, na-ele anya Jizọs, onye b́ onye dere na onye mmezu nke okwukwe aný, onye..... tachiri obi n'obe. Ọ b́ Ọmụmaat́ aný ga-eso, Ike aný mgbe ike gwurú aný, Onye nkuzi aný na-aja aný ụtọ na Onye Mgbaputa aný na-anabata aný n'ime ogwe aka Ya na njedebe ikpeaź.

Tulee nd́ niile megidere Ya na ọnụ ah́a ọ kwurú ime uche Nna ya. H́ ka Chineke si weputa ịd́ ukwu site n'obe, site na nh́juanya, na site n'ọnwu. Mgbe ị na-eche echiche banyere nh́juanya nke ǵ, mmegbu nke ị tara ah́h́, otu esi eji ya na mmegbu, na otú ọ d́ njọ - ọ bugh́ ihe ijuanya na ị gagh́ eche ya ihu - ... legide anya n'obe ma h́ Nwoke ah́ ha yipurú ọtọ ma kpogidere ebe ah́ ka mmad́ niile lekwasí anya na ịch́ ọch́.

Mgbe ị na-eche echiche banyere inequities nke nd́, na-ezigh́ ezi nke kaadi ị na-mesoo, na ị na-eche na-ab́ ab́ ọzọ "onye mere somebody na-ezigh́ ezi song" ... anya n'obe na-ah́ Onye ah́ e tiri ihe n'íhi ajọ omume aný.

Mgbe ị na-esi na njuta ah́ ị mara, ihe mgbu nke ịb́ onye a "achogh́" ma ọ b́ nke ịh́nanya ǵ n'anya ... legidere obe anya h́ ịh́nanya na-agbada site na Onye merurú ah́ nke a na-eleda anya na nke a jurú ajú.

Mgbe ị na-atú egwu, mgbe Chineke na-agbachi nkítí, mgbe nd́ na-ama ǵ úra na ogwu gwuo ala, mgbe ị nyere ihe kacha mma ǵ ma ihe kacha mma ǵ ezughi ... legidere obe anya!

Mgbe ah́ ǵ juputara n'íhe mgbu, ikpe ọmuma nke mmehie ǵ na-ad́ n'ihu ǵ mgbe niile ma ị na-eche na ị gagh́ aga n'ihu ma ịchọrọ ịkwusí ma ọ b́ kwenye ... lee n'elu obe! Lee Jizọs. O mere ya! O meriri! O nwekwara ike ịh́ ǵ n'anya!

Ị na-echeta akụkọ ifo banyere otu onye isi na-eto eto mara mma nke gbanwere ghoọ toad ochie joro njo? O ga-adigide n'udi ahụ ruo mgbe ebighi ebi ma o buru na adaeze mara mma susuru ya onu. O noro ubochi ya n'ime odo mmiri gbara ochichiri, mwute na ida mbà n'obi. Olee olileanya e nwere maka nnwere onwe? Anya ukwu ya gbawara agbawa, akpukpo ahụ ya gbawara agbawa, na-ama jijiji, na-amakwa jijiji, ahụ ya na-ama jijiji nke ukwu, onu ya na-agbakwa mmiri mgbe niile. Kedu onye ga-achọ isutu ya onu? N'ezie o bughị adaeze mara mma!

Ma, otu ubochi, otu adaeze bira n'odo mmiri ahụ. O juru ya anya na ihunanya na onu, na-ahụ jma mma n'ihe niile Chineke kere. O ledo toad ochie mana o hughị ya ihe na-asọ oyi. N'ezie, o kulitere ya, legide anya n'anya ochie ya di mwute, ma sutu ya onu n'isi. Ngwa ngwa eweghachiri ya ibu onye isi mara mma. Ha huru n'anya, luo nwunye, ma biekwa ndu obi utu ruo mgbe ebighi ebi. N'ezie, nke ahụ bu nno akukọ ifo, ma na ndu n'ezie, o bu akukọ banyere ndu Kraist. Mgbe Jizos no n'awa, o jere ije n'akuku Judia, Sameria, na Galili 'na-esusu onu awo. O meturu aka. O kuziri. O gworo. O gbanwere... ndi furu efu... di ka Zakios, onye onatu. Achuru ya na choochi, a na-ewere ya di ka onye sabo n'obodo e ji achi, na-ejikota ya na aha "onye mmehie" ruo mgbe ebighi ebi, o di mkpumpu nke na o rigoro n'osisi sycamore ka o hutu Jizos ka o na-agafe. Jizos kwusiri n'osisi ahụ ma kpo onwe ya ka o bia n'ulo Zakios rie nri ehie na tupu ubochi ahụ agwu, Jizos gbanwewo obere "toad" ahụ ka o buru onyeisi.

Ugboro ugboro, akukọ ahụ bu otu ihe ahụ. Kraist nabatara ndi a churu achuru, nye ndi na-adighi ike ike, hu ndi na-adighi ahụ n'anya n'anya, ma nye ohere nke abuo maka odida ahụ. N'ezie, mu onwe m bukwu otuto ochie joro njo ruo mgbe Jizos susuru m onu. Kedu maka gi? O ga-amasị gi ka agbanwee ka o buru onyinyo nke Kraist wee bie "ndu nke Kraist"? Nke ahụ bu ihe nkuzi ndi a niile gbasara.

Na Matiu 5, Jizos na-enye anyi ihe putara ihe osise onwe ya. Ndi a bu agwa Onye Kraist o bua kwesiri ma nwee ike inwe: idi umeala n'obi, omijiko, idi nwayo, ezi omume, ebere, ime udo, na ikwesiri ntukwasiri obi. Nke a abughị ndeputa ebe i nwere ike ihoro ma horo, dika mmasi gi ma o bu ochicho gi siri di. O dighi ka ulo oriri na onunu buffet na tebu juputara udi nri na ndi mmadu na-ahoro naani ihe ha choro: "Lee, achoro m inwe obi ebere, udo na idi nwayo, ma anaghi m amasi idi umeala n'obi, di ocha ma o bu ezi omume." Nke a bu nkwa zuru oke nke Onye Kraist. O naghị ekwu, si: "Paul, i di umeala n'obi; Meri, i di ocha; Fred, i bu onye ezi omume na Anna, i kwesiri ntukwasiri obi." N'uzo megidere nke ahụ, Onye Kraist o bua kwesiri inwe agwa ndi a niile na site na ikike gi na nkwa gi, Muo Nso nwere ike imeputa ha niile n'ime gi.

Hukwa na ihe a na-emesi ike abughị nke ukwu na ihe anyi na-eme kama ka anyi di (agwa anyi). Nke ahụ bu n'hi na, mgbe anyi bu ndi ziri ezi n'ime, anyi ga-emecha mee ihe anyi kwesiri ime. "Ibu" na-ebute uzo "ime."